

អ្នកតាទូលស្ទឹង

ប្រជុំរឿងព្រេងខ្មែរភាគ ៨ ពីទំព័រទី៤៥ - ៥០

អ្នកតាដែលពូកែជាងគេ នៅក្នុងសង្កាត់ត្រពាំង ត្រពាំង ត្រពាំង ខែត្រកំពង់ឆ្នាំង គឺអ្នកតា "ទូលស្ទឹង" និងជំទាវ សុខ" ។ អ្នកតានោះមានរូប ២ រូបជាភេទប្រុស ១ ជាភេទស្រី ១ មានមុខវែងឈមរកគ្នាបន្តិច ។ អ្នកតាភេទប្រុសឈ្មោះ "ទូលស្ទឹង" ងារស័ក្តិជាយ៉ាងមឿងស្តីទីចៅហ្វាយស្រុក ព្រោះមានអ្នកតាឯទៀត ដូចជាអ្នកតាទ្វារស្រុក អ្នកតាសាលាទនី ជាដើមជាចំណុះផង ។ ឯអ្នកតាភេទស្រីឈ្មោះ "ជំទាវសុខ" ។ រូបអ្នកតាទាំងពីរ ឥតមានក្បូរក្បាច់រចនាអ្វីផ្សេងៗទេ ។ ការកកើតរូបរាងនៃអ្នកតាទាំងនេះឡើង អាស្រ័យអ្នកស្រុកបានប្រាក់កាសគ្នាទិញកំបោរលៀសយកមក ហើយយកច្នៃតូច ធំមកតម្រៀបជាដុំឡើង ឲ្យមានរាង ខ្លួនៗមួយទំហំប៉ុនខ្លួនក្របីយ៉ាងធំ ។ ទឹកនៃអ្នកតាទាំងពីរនោះឥតមានខ្ទមទេ គឺនៅកណ្តាលវាល រាបនឹងដីត្រង់ចង្កេះភ្នំត្រពាំង ភូមិភាគខាងកើត បែរមុខទៅទិសខាងលិច ។ សព្វថ្ងៃនេះ មានគុម្ពបុស្សី ព្រៃមួយយ៉ាងធំ ទោរទៅគ្របពីលើអ្នកតាទាំងពីរនោះ ឯខាងមុខមានទីដីវាលស្អាតចំនួន ៥ម. បួនជ្រុងស្មើ ។

ម៉្យាងទៀត បែបផែនដែលនឹងធ្វើបុណ្យឡើងអ្នកតានោះ គេច្រើនតែធ្វើក្នុងខែជេស្ឋរាល់ៗឆ្នាំ ដើម្បីបូងស្ទឹងសុំទឹកភ្លៀង និងសុំឲ្យបានសេចក្តីសុខ កុំឲ្យមានជំងឺតម្កាត់មនុស្សនិងសត្វពាហនៈផង ។

ពិធីរៀបពិធការឡើងអ្នកតា មុនដំបូងត្រូវប្រាក់កាសអ្នកស្រុកយកទៅទិញគ្រឿងតង្វាយផ្សេងៗ មានសំពត់ អាវ គោ មាន់ ស្រា ជាដើម និងគ្រឿងចង្កាន់ប្រគេនព្រះសង្ឃ បានហើយ ទើបនិមន្តព្រះសង្ឃ ទៅចំរើនព្រះបរិត្ត ។ លុះព្រឹកឡើង គេនិមន្តព្រះសង្ឃទទួលកត្តរូបបញ្ជាន់រូបសំណឹងប្រុសឈ្មោះ ឡុញ នៅភូមិសំរោង រូបសំណឹងស្រីឈ្មោះយាយឱ នៅភូមិព្រែកតាដោក ។ ជាដំបូងគេឲ្យអ្នកភ្លេងលេងភ្លេង (កែ) រហូតដល់ភ្លេង (អុំទូក) ជាទីបំផុត ។

ឯគ្រឿងតង្វាយមានគោ ២ មាន់ស្បែក ១ ស្រា ១ដប ស្លាធម៌ ១គូ អង្ករ ១ចាន ទៀនស្នែងក្របី ដោតពីលើអង្ករ ១ ប្រាក់ពីរកំប៉ាង២ ។ បើមានធ្វើការបូងស្ទឹងសុំទឹកភ្លៀងផង អ្នកភ្លេងត្រូវលេងទាល់តែភ្លៀងធ្លាក់ជោកខ្លួនឈប់ ។ បើមានពិធីសុំឲ្យបាត់ធាតាព្យាធិសត្វពាហនៈវិញ គេត្រូវធ្វើសង្ឃឹក ១ មានធ្វើរូបមនុស្សប្រុស-ស្រីកាន់ដាវលំពែងដាក់ពីក្រោយ រូបគោក្របី មាន់ ១ ឆ្កែ ១ ដាក់ពីមុខ ។ នៅតាមរបៀងសងខាងសង្ឃឹក គេដាក់គ្រឿងតង្វាយ គឺមាន់ បាយ សម្ល ឯស្រូវ អង្ករ គេដាក់នៅកណ្តាល គេឲ្យលេងនៅកណ្តាល គេលេងភ្លេងតាំងពីម៉ោង ១២ ថ្ងៃត្រង់ រហូតដល់ម៉ោង ៤ រសៀល ទើបរូបទាំងពីរនាក់ប្រុស-ស្រី ព្រមទាំងភ្លេងនាំគ្នាដង្ហែសង្ឃឹកនោះ ទៅចោលនៅទីវាលពោធិកណ្តាល រួចហើយត្រឡប់មកវិញ ជាបង្ហើយកិច្ច ។ អ្នកតានោះសេពសោយតែ គោ មាន់ ស្រា ជាអាហារ ។

អំពីប្រវត្តិអ្នកតា តាមព្រលឹងដំណាលតៗគ្នាមកថា: ពីយូរណាស់មកហើយ នៅភូមិត្រពាំងនេះ មានសត្វពាហនៈ ក្របី គោ ជាដើមកើតជំងឺ ឈឺស្លាប់រង្គោះរង្គាយពេញទាំងភូមិ វេលានោះមានមនុស្សម្នាក់ឈ្មោះ "ត្រក" គាត់ត្រូវបានស្លាប់គោ ១នឹមដែរដោយជំងឺនោះ ។ គាត់បែកគំនិតចេញជួញក្រមាម្តង បំណងថាត្រង់បានចំណេញប្រាក់កាស នឹងយកទៅ ទិញគោទឹមប្រើតទៅ ។ តាត្រកនោះយកក្រមាទៅលក់ឯស្រុកខ្សាច់ស្តៃ កំពង់លែងដដែល ។ លុះលក់អស់ស្រេច ក៏គិត ថា ស្រុកឡើងនឹងវិលទៅកាន់ទីលំនៅវិញ ។ ក្នុងវេលាយប់នោះ គាត់យល់សប្តិឃើញគេមកប្រាប់ថា "តាឯងយកខ្ញុំទៅ ដាក់ឯភ្នំត្រពាំង ស្រុកតាឯងផងទៅ ខ្ញុំនឹងធ្វើឲ្យស្រុកតាឯង បានសេចក្តីសុខសប្បាយ ឲ្យឈប់មានជំងឺតម្កាត់ដូចមុនៗ ទៀត ព្រោះស្រុកតាឯង មិនមានអ្នកណាធំជាងខ្ញុំទៀតទេ ងារខ្ញុំជាឃ្លាំងមឿងស្តីទីអភិបាលស្រុក ព្រមទាំងប្រពន្ធខ្ញុំ ឈ្មោះ ជំទាវសុខ ក៏មានងារស័ក្តិធំដែរ យើងនៅនឹងដើមជ្រៃនេះ" ។ តាត្រកភ្ញាក់ដឹងខ្លួនឡើង មានសេចក្តីត្រេកអរ ហើយទៅនិយាយបន់ស្រន់ដើមជ្រៃនោះថា: សូមលោកតាអញ្ជើញទៅភ្នំត្រពាំងជាមួយខ្ញុំ លុះជិតដល់ស្រុកខ្ញុំ នឹងទៅ មុន ដើម្បីហៅអ្នកស្រុក ឲ្យមកទទួលលោកឲ្យបានសមតាមស័ក្តិលោកជាធំ" និយាយបរាវណាស្រេចកាលណា តាត្រក ក៏ត្រឡប់ទៅស្រុកវិញ លុះបានដល់ទួលស្ទឹង គាត់បន់ស្រន់ម្តងទៀតថា: "សូមលោកតាអញ្ជើញឈប់នៅទីនេះសិនចុះ ចាំខ្ញុំទៅនាំមនុស្សពីភូមិមកទទួលលោក" គាត់ចូលដល់ភូមិក៏បបួលអ្នកស្រុកទៅទទួលលោកតា អ្នកស្រុកទាំងអស់ ព្រមទាំងពួកភ្លេងក៏នាំគ្នាមកតាមតាត្រក ដល់ទួលស្ទឹងហើយ ក៏និយាយបន់ស្រន់ទៀតថា: "សូមលោកអញ្ជើញទៅ កាន់ភ្នំត្រពាំង" ។ ចំណែកមនុស្សខ្លះត្រូវចាត់ទៅធ្វើកន្លែងចាំនៅត្រង់ចង្កេះភ្នំត្រពាំងជាស្រេច ដូចនេះហើយទើបគេ សន្មតថា អ្នកតាទួលស្ទឹង ។ លុះដល់ទៅចង្កេះភ្នំ ត្រង់កន្លែងកន្លែងដែលគេរៀបចំនោះ គេក៏រៀបប្រគំភ្លេងឡើងម្តង ទៀត គ្រានោះក៏ស្រាប់តែអ្នកតាចូលជាន់រូបតាត្រក ជាខាងក្រោយតមក ក៏ចេះតែជាន់រូបតាត្រករហូតដល់តាត្រកចាស់ ជរា ។

តាំងពីពេលនោះមក អ្នកតានោះមានប្តីអំណាចណាស់ បើអ្នកស្រុកប្រាថ្នាយ៉ាងណាៗ គួរចាប់អារម្មណ៍អំពីការអស្ចារ្យ មួយ គឺគោដែលគេដាក់ជាតង្វាយអ្នកតានោះ លុះដល់ពេលអ្នកតាចូលជាន់រូប ក៏ស្រាប់តែវាដើរមកកាន់ទឹកកន្លែងបញ្ជាន់ រូបនោះឯងៗ ឥតមានគេដឹកនាំមកសោះ មកដល់ហើយក៏ឈរទ្រឹងពីមុខរូបសំណឹង ឯរូបសំណឹងកំពុងជាន់នោះគ្រាន់ តែយកទឹកទៅបោះៗ លើគោៗក៏ដួលស្រីបស្លាប់មួយរំពេច ។ ការស័ក្តិសិទ្ធិនេះ គេឃើញតាំងពីតាត្រកនៅរស់ រហូត ដល់តាត្រកស្លាប់ លុះតាត្រកស្លាប់ទៅ អ្នកតាក៏ចាប់ចូលជាន់រូប "តាហ៊ឹង" ដែលត្រូវជាកូនតាត្រកតមកទៀត ។ ផុតពី តាហ៊ឹងក៏ចូលទៅជាន់រូប តាអន ត្រូវជាកូន តាហ៊ឹង ទៀត ។ លុះតាអន បែកទៅនៅភូមិសំរោង ក៏ចូលទៅជាន់រូបតាឡ ញ ជាកូន តាអន រហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

ឯរូបស្រីក៏ជាន់តកូនតចៅដូចគ្នាដែរគឺ : ដំបូងចូលជាន់រូបយាយកែ ហើយបន្តបន្ទាប់មក យាយម៉ៅ យាយសួន យាយ ឱ ។ អ្នកតានោះពីដើមបានជាពូកែដល់ម៉្លេះ មកពីអ្នកស្រុកមានជំនឿខ្លាំងពេក ។ លុះចំណេរមកខាងក្រោយ អ្នកស្រុក ចេះធម៌អរិយត្រឹមត្រូវ ក៏លែងស្តាប់ជឿ ការខ្លាំងពូកែរបស់អ្នកតាក៏ដោយទៅជាលំដាប់ដែរ មកនៅត្រឹមតែការប្តឹងសុំ សុំ ទឹកភ្លៀង និងសុំឲ្យបាត់ជំងឺបន្តិចបន្តួចតែប៉ុណ្ណោះ ។